

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIENSKU

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
NA ROK SZKOLNY 2016/2017

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIEŃSKU

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Tadeusza Kościuszki w Kamieńsku,
i ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły.

Podstawa prawna:

1. Konwencja o prawach dziecka
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. nr 67, poz. 329 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. nr 111, poz. 535 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. nr 179, poz. 1485 ze zm.);
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493 ze zm.);
10. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55 ze zm.);
11. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.).
12. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r. nr 147, poz. 1229 ze zm.)
13. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowego statutu publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. nr 61, poz. 624 ze zm).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zm.)

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIENSKU

15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. nr 169, poz. 1650)
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół:
17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 52, poz. 467 ze zm.);
18. Rozporządzenie z 30 kwietnia 2013 r. Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej (Dz. U. z 7 maja 2013 r. poz. 532)
19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasady jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 12, poz. 67 ze zm.);
20. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2007 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 163, poz. 1155 ze zm.).
21. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2003 r. nr 23, poz. 224), rozporządzenie zmieniające z 16 lipca 2009 r. (Dz. U. 116, poz. 977) ze zm. z 24 sierpnia 2010 r. i z 5 marca 2013)
22. Rozporządzenie MEN z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych.
23. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

I. Główne założenia szkolnego programu profilaktyki:

1. Szkolny program profilaktyki ma za zadanie:

- a) wychowanie do wartości i podejmowania odpowiednich decyzji,
- b) wspieranie w sytuacjach trudnych,
- c) wzmacnianie mocnych stron osobowego rozwoju,
- d) budowanie poczucia wartości,
- e) kształcenie umiejętności komunikacyjnych,
- f) wzmacnianie więzi emocjonalnych w rodzinie,
- g) wypracowanie efektywnych sposobów radzenia sobie ze stresem.

2. Szkoła jest miejscem profilaktyki pierwszorzędowej, skierowanej do grupy niskiego ryzyka, polegającej na promowaniu zdrowego stylu życia i zapobieganiu zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia. Jej celem jest opóźnianie inicjacji lub zachęcanie do abstynencji. W sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych pedagog i wychowawca odwołują się do specjalistycznej pomocy (poprzez wskazanie, pomoc w organizacji pierwszego kontaktu ze specjalistą, nawiązanie kontaktu z rodzicami, motywowanie do podjęcia leczenia i terapii).

II. Diagnoza problemów wychowawczych w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieńsku

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych obejmuje uczniów pochodzących z różnych środowisk, mających różnego rodzaju problemy edukacyjne i wychowawcze.

Przeprowadzane w ubiegłych latach ankiety wśród uczniów, obserwacja środowiska szkolnego umożliwiły diagnozę problemów wychowawczych, do których należy zaliczyć:

- 1. Wagary.
- 2. Palenie papierosów, spożywanie alkoholu.
- 3. Używanie wulgaryzmów.

4. Zachowania agresywne.
5. Stres szkolny.
6. Zaburzenia zdrowia.

Celem programu jest uruchomienie czynników chroniących młodzież przed zachowaniami ryzykownymi, czyli:

- budzenie zainteresowań;
- budowanie pozytywnego stosunku do szkoły;
- zachęta do podejmowania aktywności (sport, nauka, twórczość, itp.);
- budzenie ciekawości poznawczej;
- uczenie radzenia sobie z emocjami;
- wsparcie w trudnych sytuacjach;
- budowanie pozytywnej grupy rówieśniczej;
- budowanie autorytetów i wzmacnianie własnej wartości;
- opieka nauczycieli;

Program zakłada **poradnictwo dla** nauczycieli wzmacniające ich umiejętności kontaktów interpersonalnych oraz współpracę z rodzicami i instytucjami wspierającymi działania szkoły (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, PCK, Sanepid).

Program profilaktyki uwzględnia następujące działania:

- informacyjne,
- edukacyjne,
- integracyjne,
- wdrażające ustalone umiejętności,
- interwencyjne.

III. Szczegółowy plan realizacji działań szkolnej profilaktyki

OBSZAR PROBLEMOWY – WAGARY

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	FORMY REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	ADRESACI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
1. Poprawa wyników nauczania i frekwencji. 2. Znajomość prawa wewnątrzszkolnego.	• Organizacja pomocy w nauce: - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. • Upowszechnianie zasad poprawy ocen: - aktualizacja zapisów w WZO i informowanie o zmianach (tablica ogłosz.) - aktualizacja Statutu i i informowanie o zmianach (tablica ogłosz.) • Współpraca z rodzicami: - zaangażowanie rodziców w ustalaniu i egzekwowaniu zasad poprawy ocen; - prowadzenie zeszytów zwolnień z zajęć dydaktycznych, kontrola wpisów i podpisów rodziców.	• Wyrównanie braków w wiadomościach i umiejętnościach, motywacja do systematycznego uczęszczania na zajęcia szkolne. • Znajomość zasad poprawy ocen, korzystanie z przysługującego prawa w praktyce. • Zmniejszenie ilości godzin nieobecności nieusprawiedliwionych. • Ścisła kontrola rodzicielska obecności na zajęciach.	Uczniowie wszystkich klas z problemami w nauce. Uczniowie wszystkich klas, rodzice.	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów. Wychowawcy klas, pedagog szkolny, rodzice.	Cały rok.
3. Dbłość o bezpieczeństwo uczniów i zapobieganie demoralizacji.	• Współpraca z rodzicami: - informowanie w czasie zebrań z rodzicami o zagrożeniach ocenami niedostatecznymi oraz o zagrożeniu zdrowia i życia uczniów wagarujących; - spotkania indywidualne rodziców z nauczycielami i pedagogiem: grupa wsparcia; - opiniowanie wewnątrzszkolnych przepisów prawa.	• Uświadomienie zagrożeń. • Wsparcie wychowawcze. • Ewaluacja prawa wewnątrzszkolnego. • Realny wpływ na kierunek pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły.	Nauczyciele, rodzice, uczniowie. Nauczyciele,	Pedagog szkolny, wychowawcy. Pedagog szkolny,	Zgodnie z planem wychowawczym klasy i pedagoga szkolnego.

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIENSKU

	• <u>Współpraca z policją:</u> - patrole służb na terenie przylegającym do szkoły; - spotkania policji z uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze; - wdrożenie Procedur Współpracy Szkoły z Policją. • <u>Praca z młodzieżą:</u> - zajęcia grupowe z uczniami w czasie godzin wychowawczych; - indywidualne konsultacje i porady.	• Eliminacja zachowań negatywnych uczniów. • Zmiana zachowania uczniów - rezygnacja z wagarów. • Wysoka świadomość zagrożeń występujących podczas wagarów.	Policja, uczniowie.	wychowawcy. Pedagog szkolny, wychowawcy.	
4. Rozwijanie zainteresowań.	• Organizacja zajęć wynikających z zainteresowań uczniów. • Mobilizowanie i angażowanie uczniów do poszukiwania możliwości rozwoju własnych zainteresowań w tym możliwości odnajdywania się na rynku pracy.	• Skierowanie aktywności ucznia na działania zgodne z zainteresowaniami. • Uczeń potrafi korzystać z różnych źródeł informacji; • Uczeń realizuje się w rozwoju osobistym, rozwija zainteresowania i umiejętności. • Absolwent jest świadomy swoich umiejętności i dokonuje właściwych wyborów na rynku pracy.	Uczniowie zainteresowani	Nauczyciele.	Cały rok.
5. Zaangażowanie uczniów w sprawy szkoły.	• <u>Inicjowanie przedsięwzięć:</u> - udział uczniów w organizacji przedsięwzięć promujących szkołę w środowisku: Dzień Otwarty Szkoły; - udział uczniów w organizacji uroczystości i imprez szkolnych i lokalnych. • <u>Kształtowanie samorządności:</u> - przeprowadzenie wyborów do SU; - opiniowanie wewnętrznych przepisów prawa.	• Odpowiedzialność ucznia za sprawy szkolne. • Wzmocnienie więzi ze szkołą. • Poczucie przynależności do środowiska lokalnego. • Realny wpływ młodzieży na kierunek pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły.	Uczniowie. Samorząd Uczniowski.	Opiekun SU, pedagog szkolny, wychowawcy.	Wg kalendarza imprez i uroczystości. Zgodnie z planem SU.

**OBSZAR PROBLEMOWY – PALENIE PAPIEROSÓW,
SPOŻYWANIE ALKOHOLU, ŚRODKI ODURZAJĄCE**

[illegible]

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIENSKU

3. Pomoc młodzieży z grupy rodzin dysfunkcyjnych.	• <u>Współpraca pedagoga szkolnego z wychowawcami klas:</u> - gromadzenie informacji o rodzinach dysfunkcyjnych. • <u>Współpraca z PPP:</u> - grupa wsparcia pedagogów szkolnych. - kierowanie uczniów na badania; - opiniowanie wniosków. • <u>Współpraca z rodzicami:</u> - grupa wsparcia: wzorce prawidłowych relacji w rodzinie; - przekazywanie informacji o instytucjach pomocowych. • <u>Praca z młodzieżą:</u> - rozmowy indywidualne, porady, ćwiczenia.	• Diagnoza grupy młodzieży z t.zw. ryzyka. • Poprawa relacji rodzic-dziecko. • Wymiana doświadczeń, pogłębianie wiedzy. • Uzyskanie fachowej pomocy. • Rodzina zna prawidłowe wzorce funkcjonowania. • Uczeń i jego rodzina modyfikują niepożądane zachowania. • Uczeń i jego rodzina korzystają z porady instytucji pomocowych w sytuacjach kryzysowych. • Umiejętność radzenia sobie ucznia z sytuacjami problemowymi.	Pedagog szkolny, wychowawcy klas. Rodzice. Uczniowie.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny rodzice.	Zgodnie z planem wychowawczym klasy i pedagoga szkolnego. Zgodnie z harmonogramem grupy wsparcia pedagogów szkolnych.
---	--	---	--	---	---

OBSZAR PROBLEMOWY – UŻYWANIE WULGARYZMÓW

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	FORMY REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	ADRESACI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
1.Promowanie kultury osobistej.	• <u>Praca z młodzieżą:</u> - prowadzenie pogadarek z zakresu savoir vivre na zajęciach z wychowawcą; - wskazywanie na wzorce prawidłowych zachowań z życia codziennego, literatury; - indywidualne rozmowy upominające.	• Uczeń zna podstawowe zasady kulturalnego zachowania w różnych sytuacjach. • Uczeń szanuje siebie i członków społeczności szkolnej. • Uczeń umiejętnie i celowo korzysta z dorobku kulturowego w różnych źródłach informacji.	Uczniowie.	Nauczyciel, wychowawcy klas, pedagog.	Zgodnie z planem wychowawczym klasy.
3. Eliminowanie	• <u>Praca z młodzieżą:</u>	• Uczeń zna sposoby rozładowania emocji.	Uczniowie.	Nauczyciel,	Zgodnie

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIENSKU

wulgaryzmów.	- pogadanki i ćwiczenia na zajęciach z wychowawcą: uświadomienie właściwych sposobów rozładowania emocji; - umieszczanie informacji w gablotach, - rozpowszechnianie czytelnictwa. • <u>Współpraca wszystkich pracowników szkoły:</u> - bezpośrednia reakcja na przejawy słownej agresji. - stosownie kar regulaminowych.	• Uczeń uczeń panuje nad wulgaryzmami. • Uczeń zna zapisy Statutu dotyczące kar i nagród za zachowanie i podporządkowuje się regulaminowi. • Uczeń wzbogaca słownictwo.		wychowawcy klas, pedagog szkolny, pracownicy administracji i obsługi.	z planem wychowawczym klasy i pedagoga szkolnego. Cały rok.
--------------	--	--	--	---	---

OBSZAR PROBLEMOWY – ZACHOWANIA AGRESYWNE

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	FORMY REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	ADRESACI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
1. Eliminowanie przejawów zachowań agresywnych.	• <u>Współpraca pedagoga szkolnego z wychowawcami klas:</u> - diagnoza środowiska szkolnego pod kątem skłonności do agresji. • <u>Praca z młodzieżą:</u> - pogadanki z zakresu przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy, - ćwiczenie umiejętności rozładowywania napięć psychicznych na zajęciach z wychowawcą; - indywidualna praca pedagoga szkolnego z uczniami przejawiającymi skłonności do zachowań agresywnych;	• Diagnoza grupy młodzieży z t.zw. ryzyka. • Uczeń zna symptomy zachowań agresywnych oraz ich przyczyny i skutki; - zna uczucia „ofiary” i agresora; - zna techniki relaksacji. • Uczeń wie, gdzie szukać pomocy i jak obronić się w sytuacji zagrożenia. • Uczniowie mają świadomość konsekwencji czynów zagrażających bezpieczeństwu innych.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny. Uczniowie.	Dyrektor szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny, rodzice.	Zgodnie z planem wychowawczym klasy i pedagoga szkolnego oraz w sytuacjach doraźnych działań.

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIENSKU

	- indywidualna opieka nad ofiarami agresji rodzinnej i rówieśniczej. • <u>Współpraca z policją:</u> - powiadamianie o przypadkach szczególnego łamania zasad lub zagrożenia bezpieczeństwa uczniów. • <u>Współpraca wszystkich pracowników szkoły:</u> - bezpośrednia reakcja na przejawy agresji. • <u>Współpraca z rodzicami:</u> - grupa wsparcia: przekazywanie rodzicom wiedzy i materiałów na temat postępowania w sytuacjach przejawów agresji młodzieżowej; - dostarczanie informacji rodzicom o instytucjach pomocowych.	• Minimalizacja sytuacji związanych z agresją rówieśniczą. • Rodzice znają symptomy zachowań agresywnych młodzieży i prawidłowo reagują na przejawy agresji. • Rodzice znają adresy instytucji pomocowych.	Rodzice.		Zgodnie z kalendarzem spotkań z rodzicami.
--	---	--	----------	--	--

OBSZAR PROBLEMOWY – STRES SZKOLNY

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	FORMY REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	ADRESACI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
1. Przeciwdziałanie skutkom sytuacji stresogennych.	• <u>Praca z młodzieżą:</u> - pogadanki w klasach programowo najwyższych na temat radzenia sobie ze stresem przedegzaminacyjnym; - ćwiczenia relaksacyjne; - tworzenie grup wsparcia (w miarę potrzeb); - opieka pedagoga szkolnego. • <u>Współpraca pedagoga szkolnego z wychowawcami klas:</u> - grupa wsparcia dla wychowawców:	• Nabycie umiejętności zapobiegania negatywnym skutkom stresu i redukowania napięcia emocjonalnego; • Prezentowanie odpowiedzialnej postawy wobec zdrowia własnego i kolegów. • Umiejętność rozwiązywania konkretnych problemów.	Uczniowie	Wychowawcy klas, pedagog szkolny.	Przed egzaminami. Cały rok.

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIENSKU

	przekazanie wiedzy i materiałów pomocniczych na temat przyczyn i skutków stresu szkolnego młodzieży oraz metod zaradczych; - organizowanie pomocy poradni PPP w miarę potrzeb.				
--	---	--	--	--	--

OBSZAR PROBLEMOWY – ZABURZENIA ZDROWIA

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	FORMY REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	ADRESACI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
1. Przeciwdziałanie chorobom.	• <u>Współpraca pedagoga szkolnego z wychowawcami klas:</u> - diagnoza środowiska szkolnego pod kątem nieprawidłowości odżywiania; • <u>Współpraca pedagoga szkolnego z pielęgniarką szkolną i z rodzicami:</u> - prelekcje, rozmowy indywidualne na temat prawidłowego odżywiania się, filmy o tematyce prozdrowotnej, spotkanie ze specjalistą; - diagnoza środowiska szkolnego pod kątem wad postawy.	• Uczeń i rodzic są świadomi mechanizmu zachorowania na choroby układu krążenia (dieta niskotłuszczowa, ograniczenie spożycia cukru); • Znają zasady prawidłowego odżywiania. • Uczeń świadomie koryguje postawę ciała. • Rodzic zwraca uwagę na prawidłową postawę dziecka.	Uczniowie i rodzice	Wychowawca pielęgniarka, opiekun zespołu ds. oświaty zdrowotnej.	Zgodnie z planem pedagoga szkolnego i oświaty zdrowotnej.
2. Promowanie zdrowego stylu życia	• <u>Praca z młodzieżą:</u> - organizowanie konkursów; akcji plakatowych; - dyskusje; - sportowe zajęcia pozalekcyjne; - akcje krwiodawstwa;	• Uczeń zna i stosuje zasady zdrowego stylu życia; • Uczeń aktywnie uczestniczy w zajęciach w-f i sks oraz wykorzystuje czas wolny na aktywność fizyczną.		Wychowawca pielęgniarka, opiekun zespołu ds. oświaty zdrowotnej, opiekun PCK, n-l wych. fiz.	Zgodnie z planem zespołu ds. oświaty zdrowotnej i PCK. I rozkładem zajęć w-f i sks.

OBSZAR PROBLEMOWY – PRZYGOTOWANIE UCZNIA DO WOŁONTARIATU

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE	FORMY REALIZACJI	OCZEKIWANE EFEKTY	ADRESACI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
1. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby innych członków społeczności lokalnej.	• <u>Współpraca pedagoga szkolnego z wychowawcami klas i Samorządem Uczniów:</u> - propagowanie idei wolontariatu, - organizowanie w szkole i środowisku lokalnym akcji charytatywnych, - zachęcanie uczniów do uczestnictwa w wolontariacie organizowanym przez instytucje, - mobilizowanie uczniów do uczestnictwa w konkursach i turniejach popularyzujących wolontariat. • Współpraca z rodzicami: - zachęcanie rodziców do współorganizowania akcji charytatywnych.	• Uczeń potrafi rozpoznać potrzeby innych członków środowiska zarówno szkolnego, jak też lokalnego i umiejętnie organizuje pomoc. Rodzic aktywnie uczestniczy w akcjach na rzecz potrzebujących pomocy.	Cała społeczność szkolna i rodzice.	Wychowawcy, pedagog szkolny, opiekun SU, dyrektor	Cały rok szkolny ze szczególnym uwzględnieniem okresów świątecznych.

IV. Ewaluacja programu profilaktyki

Przebieg pracy profilaktycznej i jej efekty należy poddawać systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów i innych obserwatorów posłużą dalszemu doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można się spodziewać, gdy ewaluacji programu dokonywana będzie na podstawie systematycznych obserwacji procesu profilaktycznego.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja zachowania uczniów;
- obserwacja postępów w nauce i zachowaniu;
- udział uczniów w konkursach i osiągnięcia przez nich wyniki;

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH IM. *TADEUSZA KOŚCIUSZKI*
W KAMIENSKU

- frekwencja na zajęciach szkolnych;
- udział w zajęciach pozalekcyjnych;
- ocena samopoczucia ucznia w szkole;
- ocena pracy profilaktycznej;

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta;
- obserwacja;
- analiza dokumentacji szkolnej;
- rozmowa;
- wywiad;

1. Szkolny Program Profilaktyki Na Rok Szkolny 2016/2017 uchwalony przez Radę Rodziców w dniu2016 roku.

2. Szkolny Program Profilaktyki Na Rok Szkolny 2016/2017 zaopiniowany przez Samorząd Uczniowski w dniu2016 roku.

3. Szkolny Program Profilaktyki Na Rok Szkolny 2016/2017 zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną w dniu2016 roku.